

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATIONS, MUMBAI

Examination—April, 2016 (Two Year Diploma Courses)

GROUP—ALL GROUPS

[वेळ — ३ तासा]

(एकूण गुण—७०)

इलेक्ट्रीक-I—सायकॉलॉजी (थिअरी)

गुण

१. (अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही चार) :-

४

- (१) ..... याला ऑपरंट कंडिशनिंग (अनुकूलन अभिसंधान) चा जनक म्हणतात.
(बी. एफ. स्कीनर, फ्रँक जे. बुनो, मास्लो).
- (२) आयडेंटिटी क्राईसेस टर्म ही ..... या मानसशास्त्रज्ञाने सादर केली आहे.
(हीप्पोक्रेट्स इरीक, इरीक्सन, सिगमंड फ्रॉइड).
- (३) कुत्रा आणि बेल याचा प्रयोग करणाऱ्या मानसशास्त्रज्ञाचे नाव .....
(क्रायपेलीन, पॅव्हलॉव्ह, कोलमन).
- (४) ..... म्हणजे एखाद्या गोष्टीविषयी अतर्क्य (Illogical) भीती वाटणे.
(एन्क्झायटी, फोबीया, हायपोमानीया).
- (५) एखाद्या व्यक्तीची बुद्धीमत्तेची चाचणी (Test) करण्यासाठी ..... ही पद्धत वापरतात.
(बुद्धीमत्ता, कोशंट, ईमोट).

(ब) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा (कोणतीही चार) :-

४

- (१) लहान मुलाला चांगल्या वर्तनासाठी चॉकलेट देणे ही सकारात्मक कृती आहे.
- (२) मानसशास्त्र हे एक आर्ट आणि सायन्स आहे जे मनाच्या अभ्यासाशी निगडित आहे.
- (३) पॅरानोईया (प्रणालित विभ्रम विकृती) हा एक मनोविकाराचा प्रकार नाही.
- (४) बायपोलर डिसऑर्डर (द्वी ध्रुवी विकार) या विकारात रुग्णाला कधी अतितीव्र खुशी तर कधी अतितीव्र दुःख या त्रासातून जावे लागते.
- (५) मेलॅनीकोलीया (विषण्णता) ही एक डिप्रेशनची अवस्था आहे.

(क) लॉग फॉर्म लिहा (कोणतेही चार) :-

४

- (१) C.B.T.
- (२) M.R.
- (३) I.Q.
- (४) O.C.D.
- (५) E.Q.

(ड) योग्य जोड्या जुळवा :-

४

‘ अ ’ गट

‘ ब ’ गट

- (१) मेंदू (अ) मानसिक विकृती
- (२) स्कीझोफ्रेनीया (ब) अटेन्शन डेफिसीट डिसऑर्डर
- (३) अल्कोहोलीझम (क) शरीराला आज्ञा देणारे केंद्र
- (४) A.D.D. (ड) व्यसनाधिनता (आसक्ती).

२. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) :-

१२

- (अ) सायकॉलॉजिकल डिसऑर्डर म्हणजे काय ? ते सांगून वेगवेगळ्या सायकॉलॉजिकल डिसऑर्डरचे (मानसशास्त्रीय विकृती) प्रकार सांगा.
- (ब) स्कीझोफ्रेनीया (छिन्नमनस्कता) म्हणजे काय ? ते सांगून स्कीझोफ्रेनीयाची लक्षणे व उपचार सांगा.
- (क) एन्झायटी (Anxiety-तीव्र चिंता) ची व्याख्या सांगून त्याची लक्षणे सांगा व नॉर्मल फिअर (सामान्य भीती) व एन्झायटी डिसऑर्डर (दुःस्थिती) यामधील फरक सांगा.
- (ड) फोबीयाबद्दल माहिती सांगून फोबीयाचे प्रकार सांगून त्याची लक्षणे व उपचार सांगा.

३. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) :-

१२

- (अ) सायकॉलॉजीची (मानसशास्त्राची) व्याख्या सांगून वेगवेगळ्या स्कूल्स ऑफ सायकॉलॉजीचे वर्णन करा.
- (ब) पर्सनॅलिटी (व्यक्तित्व) ची व्याख्या सांगून वेगवेगळ्या पर्सनॅलिटीचे वर्णन करा व थिअरी (सिद्धांत) सांगा.
- (क) सविस्तर माहिती लिहा.— परसेप्शन (प्रत्यक्ष ज्ञान) आणि अटेन्शन (लक्ष).
- (ड) इमोशन (भावना) ची व्याख्या सांगा व एक्सप्रेसन (शब्दप्रयोग), परसेप्शन (प्रत्यक्ष विज्ञान) आणि फिजिऑलॉजी (शरीरक्रियाशास्त्र) यांच्याबद्दल माहिती सांगा.

४. सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :-

१४

- (अ) ऑब्सेशन आणि कम्पल्शनविषयी माहिती सांगा व त्याचे लक्षण सांगून उपचार सांगा (मनोग्रासित-बाध्यता विकार).
- (ब) पर्सनॅलिटी डिसऑर्डर (व्यक्तित्व विकास) बद्दल सविस्तर लिहून त्याचे लक्षण व उपचार सांगा.
- (क) सायकोथेरपी (मनोचिकित्सा) म्हणजे काय ते सांगून सायकोथेरपीचे वेगवेगळे प्रकार सांगा.
- (ड) इटिऑलॉजी (कारण विज्ञान) विषयी माहिती सांगून अल्कोहोलीझमचे उपचार कसे कराल ते सांगा.

५. टिपा लिहा :-

१६

- (अ) इपिलिप्सी (अपस्मार-झटके येणे) लक्षणे व उपचार.
- (ब) M.R. (मेन्टल रिटारडेशन) चे क्लिनिकल फिचर्स स्पष्ट करा. इटिऑलॉजी (कारण विज्ञान) म्हणजे काय ते सांगा.
- (क) इंटेलिजन्स (बुद्धीवान) ची व्याख्या सांगून I.Q. इंटेलिजन्स टेस्टिंगविषयी माहिती सांगा.
- (ड) फस्ट्रेशन (हताश) आणि कॉनफ्लीक (द्विधा मनःस्थिती) चे प्रकार सांगून फस्ट्रेशनचे उगम सांगा.

(ENGLISH)

[TIME ALLOWED — 3 HOURS]

(MARKS — 70)

ELECTIVE-I—PSYCHOLOGY (THEORY)**Marks**

1. (a) Fill in the blanks (any four) :—

4

(i) ..... is the father of operant conditioning.

(B. F. Skinner, Frank J. Bruno, Maslow)

(ii) Identity crisis term was coined by .....

(Hippocrates, Eric Erikson, Sigmund Freud)

(iii) Dog and Bell experiment was performed by the psychologist .....

(Kraepelin, Pavlov, Coleman)

(iv) ..... is an illogical fear about something.

(Anxiety, Phobia, Hypomania)

(v) To test one's intelligent the most common method of testing is the ..... test.

(Intelligence, Quotient, Emot).

(b) Write *true* or *false* (any four) :—

4

(i) Giving chocolate to a kid for good behavior is positive reinforcement.

(ii) Psychology is an art and science which relates to the study of the mind.

(iii) Paranoia is not a type of mental illness.

(iv) In bipolar disorder the patient suffers from extreme emotions of joy and depression.

(v) Melancholia is a state of depression.

(c) Give the long forms (any four) :—

4

(i) C.B.T.

(ii) M. R.

(iii) I. Q.

(iv) O.C.D.

(v) E.Q.

(d) Match the pairs :—

4

'A' Group

'B' Group

(i) Brain

(a) Mental disorder

(ii) Schizophrenia

(b) Attention deficit disorder

(iii) Alcoholism

(c) Command centre of body

(iv) A.D.D.

(d) Addiction.

[Turn over]

2. Attempt any *two* of the following questions :— 12
- (a) Define Psychological disorders and classify various psychological disorders.
  - (b) Define and write symptoms and treatment of schizophrenia.
  - (c) Define and write symptoms of anxiety and differentiate between normal fears and anxiety disorder.
  - (d) Define and write symptoms and treatment of phobias.
3. Attempt any *two* of the following questions :— 12
- (a) Define psychology and describe various schools of psychology.
  - (b) Define personality and describe the various theories of personality.
  - (c) Write in brief about perception and attention.
  - (d) Define emotions and write about expression, perception and physiology.
4. Give brief answers of the following questions (any *two*) :— 14
- (a) Define obsession and compulsion, write symptoms and treatment of obsession and compulsion.
  - (b) Define personality disorders and give symptoms and treatment of that.
  - (c) Define and give types of various psycho-therapies.
  - (d) Write about etiology and treatment of alcoholism.
5. Answer the following questions :— 16
- (a) Define epilepsy and give symptoms and treatment of that.
  - (b) Give clinical features of M. R. mental retardation.
  - (c) Define intelligence, write about I. Q. and intelligence testing.
  - (d) Write sources and types of frustration and conflicts.
-